

PATYRIMINĖS, SĄMONINGUMĄ
IR MĄSTYMĄ PLEČIANČIOS STUDIJOS

LYDERIO MĄSTYMAS DI LAIKMETYJE:

pokyčiai, žmogus, naujos prasmės

STUDIJŲ ESMĖ – SUPRASTI:

- Kaip aplinka formuoja žmogų ir kaip žmogus formuoja savo aplinką – artimiausią, organizacinę ir platesnę ekosistemą?
- Kas stiprina arba slopina gyvybingumą žmoguje, organizacijoje ir platesnėje ekosistemoje?

LYDERIS – tas, kuris eina priekyje ir pramina takus kitiems.

MĄSTYMAS – tai, ką žmogus geba pamatyti ir suprasti, tampa jo pasirinkimų pagrindu.

POKYČIAI – nusistovėjusios tvarkos suirimas, skatinantis iš naujo atrasti savo vietą ir veikimo būdą.

ŽMOGUS – gamtos dalis, neatsiejama nuo gyvosios būties tvarkos.

NAUJOS PRASMĖS - randasi gebant atpažinti ir pasirinkti tai, ko dar nėra, bet kas jau atsiveria kaip ateities galimybė.

KONTEKSTAS

Gyvename transformacijų laikotarpiu, kai senosios sistemos praranda savo veiksmingumą, o kai kurios jų ima irti. Ankstesnėje valdymo paradigmoje dominavo mechaninė logika – struktūra, aiškumas, iš anksto nustatyti tikslai ir kontrolė. Šiandien vis daugiau tvarkos palaikymo, analizės ir racionalaus skaičiavimo funkcijų perima dirbtinis intelektas.

Įprastoms taisyklėms nebeveikiant, o racionaliems orientyrams prarandant ankstesnį patikimumą, vis ryškiau juntamas fizinis ir psichologinis nuovargis, krypties bei prasmės stoka. Todėl iš naujo atsiskleidžia žmogiškojo intelekto svarba – gebėjimas matyti visumą, jausti, jungti, kurti ir veikti gyvai. Žmogaus vertė vis mažiau siejama vien su produktyvumu ir vis labiau – su gebėjimu kurti bei palaikyti gyvybingumą.

Lyderio iššūkis – veikti neapibrėžtumo sąlygomis: vertinti duomenis, kartu jaučiant save ir aplinką, o pokyčius valdyti ne vien per kontrolę, bet ir atpažįstant gyvąjį situacijos ritmą.
Ateities lyderio mąstymas – tai gebėjimas veikti tarp dviejų logikų: gyvosios, žmogiškosios, ir technologinės, paremtos dirbtiniu intelektu. Tai reikalauja ne tik naudotis išoriniais duomenimis, bet ir išlaikyti vidinius orientyrus – gebėjimą jausti, empatiškai suprasti, intuityviai atpažinti ir savarankiškai spręsti.

KO MOKYSIMĖS?

- Kaip pačiam sklandžiai keistis ir įgyvendinti pokyčius, atpažįstant gyvybingumo kriterijų: ar energijos daugėja, ar mažėja?
- Kaip išvengti nerimo ir psichologinio nuovargio , kai aplinkoje vyrauja nežinomybė?
- Kaip remtis vidiniais orientyrais, kai trūksta išorinio aiškumo?
- Kaip priimti sprendimus priežastiniame lygmenyje, gebant skaityti informaciją „tarp eilučių“?
- Kaip matyti ateitį ne vien ją prognozuojant, bet ir atpažįstant jos potencialą?
- Kaip išjudinti gyvybingumą praradusią aplinką – įnešti gyvybės į „stovintį vandenį“?
- Kaip formuoti aplinką, kurioje stiprėja žmonių ir visos organizacijos gyvybingumas?
- Kaip ugdyti žmogiškąjį intelektą savyje ir kituose – pajautą, empatiją, intuiciją, vaizduotę bei kūrybinį mąstymą?

KAIP MOKYSIMĖS?

Lyderio mąstymo studijos jungia psichodinaminę, fenomenologinę, antropologinę ir semiotinę perspektyvas su šiuolaikiniais neuromoksliniais tyrimais. Praktinėje dalyje remiamasi ontopsichologijos (A. Meneghetti) ir sisteminio-fenomenologinio (B. Hellinger) metodų principais.

Mokymasis grindžiamas realiais patyrimais ir jų refleksija, pasitelkiant įvairias formas:

Minipaskaitos – padeda įsisąmoninti ir teoriškai suprasti tai, ką jau esame patyrę praktikoje.
Kino analizė – mokomės skaityti nesąmoningos komunikacijos kalbą ir atpažinti neįsisąmoninus elgesio motyvus.
Vaidmenų žaidimai – suteikia galimybę pamatyti savo elgseną iš šalies.
Sisteminės konsteliacijos – mokomės atpažinti kūno signalus ir remtis kūno intelektu kaip pažinimo šaltiniu.
Dalyvių verslo ir projektų atvejų analizė – mokomės iš realių situacijų, ieškodami jų priežasčių ir galimų sprendimų.
Kultūrinių reiškinių analizė – mokomės įžvelgti kolektyvinės sąmonės išraiškas ir stipriname kritinį mąstymą.
Praktiniai eksperimentai – patiriame, kaip keičiantis erdvei ir vaizdiniams, keičiasi žmogaus būsena bei elgsena.
Žinomų asmenybių gyvenimo ir veiklos analizė – integraliai taikome studijų metu įsisavintas perspektyvas ir pažinimo įrankius.

KOKIUS PAŽINIMO IR VEIKIMO ĮRANKIUS IŠMOKSITE TAIKYTI?

- Refleksiją – pamatyti savo elgseną iš šalies, atskirti faktą nuo interpretacijos ir suprasti, kokios vidinės priežastys lemia pasirinkimus bei rezultatus.
- Kūno intelektą – pastebėti kūno signalus, išbūti neapibrėžtume, išeiti iš automatinių reakcijų ir atkurti ryšį su realia situacija.
- Sisteminį išdėstymą – vizualizuoti santykius, vaidmenis ir struktūras, pamatyti nematomas sąveikas bei paslėptus įtampos taškus organizacijoje ar individualiame projekte.
- Nesąmoningos komunikacijos skaitymą – atpažinti tai, ką perduoda ne tik žodžiai, bet ir būsena, emocijos, pasikartojančios reakcijos, paslėptos reikšmės, vaizdiniai, sapnai, simptomai, veiklos rezultatai, organizacijos atmosfera, jos „laukas“ ir konfliktai.
- Gyvybingumo kriterijų – vertinti sprendimą ne vien pagal trumpalaikį rezultatą, bet ir pagal tai, ar jis ilgainiui didina energiją, aiškumą, atsakomybę bei vystymosi galimybes.
- Aplinkos poveikio tyrinėjimą – suprasti, kaip erdvė, estetika, daiktai, garsai ir vaizdiniai veikia mūsų būseną, santykius bei sprendimų kokybę.
- Kelių dinamikos lygmenų stebėjimą – matyti ne tik atskiro žmogaus elgseną, bet ir tai, kaip ją veikia santykiai, grupė, organizacija, kultūra bei platesnis kontekstas.
- Gilesnę situacijos diagnostiką – atskirti problemos simptomus nuo jos priežasčių, atpažinti tikrąjį įtampos šaltinį ir ieškoti sprendimo tame lygmenyje, kuriame problema kyla.

LYDERIO MĄSTYMO STUDIJŲ TEMOS

I. Žmogus tarp dviejų logikų: kas formuoja žmogaus mąstymą?

- Prigimtinis tapatumas ir socialiai suformuotas „aš“.
- Memai, socialiniai stereotipai ir automatinis mąstymas.
- Gyvybės principai ir žmogiškasis intelektas.
- Dvi logikos: gyvoji (žmogiškoji) ir technologinė (DI).
- Dvi žmoguje veikiančios dinamikos : vystymasis ir status quo palaikymas.

II. Pasąmonės kalbos: kaip atskirti realią informaciją nuo savo interpretacijų ir projekcijų?

- Pasąmonė kaip struktūruotos informacijos sistema.
- Neįsisąmoninta komunikacija: paslėpti motyvai, kūno būsenos, simptomai, emocijos, vaizdiniai, sapnai ir veiklos rezultatai.
- Refleksija kaip būdas pamatyti savo elgseną iš šalies.
- Sisteminis žmogaus, situacijos ir konteksto matymas.
- Intuicijos fenomenas.

III. Ontopsichologijos atradimai: kas manyje siekia vystytis, o kas palaiko status quo?

- Ontopsichologijos vieta tarp kitų psichologinių ir filosofinių krypčių.
- In-Sė kaip prigimtinis potencialas ir jo charakteristikos.
- Fiktyvusis „aš“ ir pasikartojanti elgsena.
- Evoliucinis vystymasis ar status quo palaikymas?
- Ontopsichologinė autentifikacijos samprata.

IV. Lyderio savisabotažas: kaip trukdome patys sau?

- Vaikystėje susiformavusių scenarijų veikimas dabartyje.
- Santykiai, kurie stiprina arba silpnina žmogaus tapatumą.
- Ekonominis, emocinis ir egzistencinis savarankiškumas.
- Ontopsichologinė psichosomatikos samprata ir jos išraiškos.
- Lyderio psichologinė branda.

V. Organizacija kaip gyvoji sistema: kaip kurti bendradarbiavimo, atsakomybės ir savivaldos kultūrą?

- Žmogus ir sistema: kaip jie formuoja vienas kitą.
- Sisteminiai tvarkos, vietos, priklausymo ir pusiausvyros dėsniai.
- Formali organizacijos struktūra ir nematomos santykių dinamikos.
- Pasipriešinimas pokyčiams ir jo priežastys.
- Gyvybingumo kultūros principų raiška organizacijoje ir platesnėje jos ekosistemoje.

VI. Lyderio gyvenimo būdas: kaip kurti save sistemoje kasdieniais pasirinkimais?

- Kultūrinių kodų ir stereotipų poveikis.
- Laisvalaikio kultūra ir energijos atkūrimas.
- Gyvoji estetika: kaip aplinka veikia būseną, mąstymą ir sprendimus.
- Žmogiškojo intelekto ugdymo principai.
- Naujos prasmės ir ateities kontekstai.

STUDIJŲ TRUKMĖ IR DATOS

2027 m. sausio 29–30 d.
2027 m. kovo 5–6 d.
2027 m. balandžio 9–10 d.
2027 m. gegužės 14–15 d.
2027 m. birželio 11–12 d.
2027 m. liepos 16–17 d.
Praktikumų datos bus paskelbtos vėliau.

Bendra studijų trukmė – 132 valandos: 12 studijų dienų po 10 valandų ir 3 praktikumai po 4 valandas. Studijos kaskart vyks vis kitoje aplinkoje – tiek Vilniaus mieste, tiek gamtos apsuptyje. Vietos pažinimas ir jos poveikio patyrimas bus integruojami į studijų temas bei procesą.

LYDERIO MĄSTYMO STUDIJŲ VERTĖ

- Lyderio mąstymo studijų metodologinis pagrindas HAI Institute įvairiais formatais vystomas nuo 2005 metų. Per daugiau nei dvidešimt metų šiuo pagrindu sukurtas studijas baigė daugiau kaip trisdešimt verslo kūrėjų ir vadovų grupių.

Keičiantis laikmečiui, keitėsi studijų pavadinimai, akcentai ir keliami klausimai, tačiau išliko metodologinis pagrindas, jungiantis psichodinaminę, fenomenologinę, antropologinę ir semiotinę perspektyvas su šiuolaikiniais neuromokliniais tyrimais". Praktinėje dalyje remiamasi ontopsichologijos (A. Meneghetti) ir sisteminio-fenomenologinio (B. Hellinger) metodų principais.

- Studijos yra transformacinio pobūdžio – jų metu keičiasi dalyvių mąstymo būdas ir elgsena. Šiuos pokyčius nagrinėja Rasos Baltės-Balčiūnienės ir Tatjanos Kharitonovos tyrimas, atliktas su HAI instituto mokymų dalyviais. Tyrime analizuojama, kaip tiesiogine patirtimi bei realių gyvenimo ir veiklos situacijų analize grindžiami mokymosi metodai prisideda prie lyderio savybių, mąstymo ir elgsenos vystymo.

Tyrimas „Development of Leadership Qualities through Methods of Direct Experience of Live Living" 2020 metais publikuotas tarptautiniame socialinių mokslų žurnale PEOPLE: International Journal of Social Sciences.

Publikacija:
Baltė-Balčiūnienė, R., & Kharitonova, T. (2020). Development of Leadership Qualities through Methods of Direct Experience of Live Living. PEOPLE: International Journal of Social Sciences, 6(1), 620–633. https://doi.org/10.20319/pijss.2020.61.620633

- Studijų dalyvių patirtys ir jų refleksijos apie įvykusius pokyčius įamžintos dokumentiniuose filmuose:
  - „Sunkiausia – darbas su savimi" (2016);
  - „Lyderio genas" (2019);
  - „Orientyrai pokyčiui" (2023).

LYDERIO MĄSTYMO STUDIJŲ VEDANTIEJI

STUDIJŲ AUTORĖ IR PAGRINDINĖ VEDANČIOJI
Rasa Baltė Balčiūnienė

Verslo praktikė ir verslo psichologė, lyderio mąstymo bei sisteminių pokyčių konsultantė, HAI instituto įkūrėja.

Tarpdisciplinišumas – vienas ryškiausių Rasos profesinio mąstymo bruožų. Jos prieiga jungia verslo praktiką ir vadybą, psichodinamiką, ontopsichologiją, fenomenologiją, sisteminį požiūrį, antropologiją, semiotiką, neuromokslų įžvalgas ir meną. Šias perspektyvas ji taiko kurdama patyrimines mokymosi situacijas, kuriose žmogus gali pamatyti automatinius savo elgsenos modelius, atpažinti savisabotažą, suprasti gilumines problemų priežastis ir atrasti gyvybingesnį veikimo būdą.

Rasos mąstymo lauko platumą atskleidžia jos įkurtos ir vystomos veiklos: nuo 1993 metų plėtojama verslo įmonė „Femina Bona“, nuo 2005 metų veikiantis, lyderių ir organizacijų transformacijai skirtas HAI institutas, nuo 2016 metų vystoma meno, estetikos ir žmogaus pažinimo jungtis kurianti „Amres Art“ galerija bei naujausia jos iniciatyva – kultūros vystymo platforma GILU. Ji taip pat yra dokumentinio filmo „Marija Gimbutienė: ateities pajauta“ (2023) bendraautorė.

Rasa yra ilgametės Žinių radijo laidos „Ateities genas“ autorė ir vedėja. Jos tekstai apie lyderystę, gyvąsias organizacijas, psichologinę brandą, pasipriešinimą pokyčiams ir žmogaus mąstymą DI laikmetyje publikuojami portaluose „Verslo žinios“ ir 15min.

Kartu su Tatjana Kharitonova ji paskelbė mokslinį straipsnį „Development of Leadership Qualities through Methods of Direct Experience of Live Living“ (2020), kuriame nagrinėjamas patyriminio mokymosi poveikis lyderio savybių vystymui.

LYDERIO MĄSTYMO STUDIJŲ SVEČIAI

Atskiruose studijų moduliuose ir praktikumuose dalyvaus skirtingų sričių praktikai, HAI instituto alumnai ir artimame profesiniame lauke dirbantys specialistai. Jie dalysis savo patirtimi ir padės studijų temas tyrinėti per kūną, estetiką, santykius, organizacinius pokyčius bei realius verslo atvejus.

- Ieva Čepononė

Verslo praktikė, naujų organizacijų valdymo modelių ir veikimo principų tyrinėtoja bei strateginės rinkodaros ir savivaldumo auginimo mentorė. „Adele Notes“ bendraturtė ir verslo augimo partnerė. Ji yra sukaupusi daugiau nei dvidešimties metų vadovavimo ir rinkodaros strategijų kūrimo patirtį Lietuvos bei tarptautinėse įmonėse.

Studijose ji dalinsis dešimčių tūkstančių organizacijų tyrimo išvadomis - kokios jausenos šiuo metu vyrauja organizacijose ir kodėl, kur link juda naujieji valdymo modeliai bei kaip pereiti nuo išorinės kontrolės prie savivaldos, kuriant atsakomybe, autentiška komunikacija ir gyvais ryšiais paremtus organizacijos veikimo modelius.

- Justas Kučinskas

Filosofas, judesio mokytojas, „Movement Vilnius“ įkūrėjas ir įtraukiosios lyderystės praktikas.

Studijose jis padės tyrinėti kūną kaip gyvą sistemą ir pažinimo šaltinį, stiprinti gebėjimą remtis kūno intelektu, pastebėti automatines reakcijas ir per judesį atkurti ryšį su savimi bei aplinka.

- Kristina Kuznecova

Žmonių ir organizacinės kultūros strategijos profesionalė, vadovų ugdymo ir pokyčių praktikė, profesines kompetencijas gilinusi INSEAD.

Studijose ji padės tyrinėti nematomą organizacijos lauką, žmonių tarpusavio ryšius ir pasipriešinimą pokyčiams. Jos vedamoje dalyje bus nagrinėjama, kaip formalūs pokyčių planai susiduria su neformaliomis organizacijos dinamikomis ir kas padeda pokyčiui iš tiesų įvykti.

- Svetlana Ziubrovskienė

Vadovavimo praktikė, sukaupusi ilgametę organizacijų valdymo ir verslo vystymo patirtį skirtinguose sektoriuose.

Studijose ji padės tyrinėti diadinį santykį – kaip lyderio ryšys su kitu žmogumi veikia sprendimus, atsakomybę ir visos organizacijos dinamiką. Remdamasi vadovavimo patirtimi, ji nagrinės, kaip kurti funkcionalius santykius ir atpažinti ryšius, kurie organizaciją stiprina arba silpnina.

- Fiorenzo Bellina

Italų floristikos meistras, menininkas, galerijos įkūrėjas ir estetikos edukatorius.

Studijose jis padės patirti, kaip gamtos elementai, spalvos, proporcijos, medžiagos ir erdvė veikia žmogaus būseną, dėmesį, kūrybiškumą bei gyvybingumą. Jo vedama praktika atskleis estetiką ne kaip puošybą, o kaip žmogų ir jo aplinką formuojančią jėgą.

- Asta Petrušienė

„Desertų klubo“ įkūrėja ir gastronominės kultūros praktikė.

Studijose ji kvies tyrinėti santykį su maistu ir kūnu: kaip atpažįstame savo poreikius, kuo gyvas pasirinkimas skiriasi nuo automatinio vartojimo ir kaip kasdieniai valgymo įpročiai atskleidžia gilesnį žmogaus santykį su savimi.

